

آموزش به بیمار

همودیالیز

دانشگاه علوم پزشکی مشهد
بیمارستان خاتم الانبیاء تایباد
واحد آموزش

خطرات دیالیز

- ایجاد حباب هوا در خون و جابجایی آن به سایر نقاط بدن (آمبولی هوا)
  - خونریزی از محل
  - گرفتگی عضلات
  - عدم تعادل الکتروولیت ها
  - عفونت
  - ضربان قلب نامنظم
  - فشار خون پایین
  - تهوع و استفراغ
- برای پیشگیری از این عوارض با پزشک یا پرستار خود صحبت کنید.

منبع:

<http://www.nlm.nih.gov/medlineplus>

- در صورت مشاهده علائم عفونت (تورم، خونریزی، ادم و ...)، تب بالای ۳۸ درجه، خونریزی از محل، تورم، سردی، بی حسی و ضعف محل، فوراً به کادر بهداشتی اطلاع دهید.
- کاتر و پیوند بیشتر از فیستول در معرض عفونت هستند.
- لخته های خون ممکن است باعث انسداد جریان خون شوند. احتمال ایجاد لخته در پیوند و کاتر بیشتر است.

مراقبت از پانسمان

- در صورت وجود فیستول یا پیوند: در صورتی که پانسمان به مدت دو روز متوالی خشک باشد می توانید پانسمان را برداشته و به طور معمول استحمام و شستشو را انجام دهید.

- در صورت وجود کاتر ورید مرکزی: پانسمان باید در تمام اوقات خشک بماند، شما می توانید در هنگام شست و شو آن را با پلاستیک بپوشانید. از حمام و وان آب داغ و شنا خودداری کنید.

- در جهت جلوگیری از عفونت و لخته شدن خون و دیگر مشکلات عروقی دستان خود را قبل از تماس با محل بشویید. قبل از دیالیز اطراف محل دسترسی عروق را با صابون خد باتری و یا الکل تمیز کنید.

- از لباس های تنگ، جواهرات و ساعت در اطراف محل دسترسی عروق و یا بر روی بازو استفاده نکنید.
- از ایجاد فشار بر بازوی درگیر، در هنگام خواب اجتناب کنید.

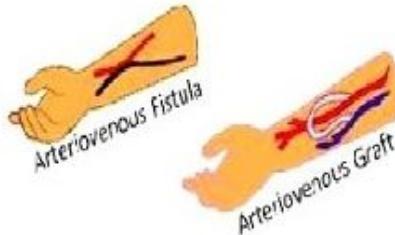
- شما می توانید بعد از عمل از دست خود استفاده کنید اما از برداشتن اجسام سنگین (بیش از ۴,۵ کیلوگرم) خودداری کنید.

- با وجود فیستول یا پیوند در صورت بروز مقدار کم قرمزی و تورم طی چند روز اول در محل دسترسی عروق با بالا نگه داشتن دست برطرف می شود.

- اجازه ندهید هیچ خونی از بازو کشیده شود.
- از کاربرد کرم و لوسيون در محل دسترسی عروق اجتناب کنید.

- بدانید احساس ضربان و نبض در محل اتصال نشان دهنده کارآمد بودن محل دسترسی عروق است و در صورت عدم وجود این احساس باید به مرکز خدمات بهداشتی تماس بگیرید.

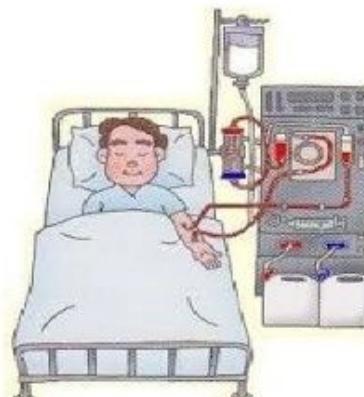
- جلسات دیالیز را به موقع شرکت کنید.
- از محل اتصال فقط جهت دیالیز استفاده کنید.

دیالیز خانگی

معمولًا یکی از دو برنامه زیر انجام می شود:

- ۱- کوتاه درمان (۲-۳ ساعت) حداقل ۵ - ۷ روز در هفته
- ۲ - طولانی تر (درمان های شبانه) ۳ - ۶ شب در هفته در وضعیت خواب

مراقبت های فیستول

- از وارد کردن فشار مضاعف به فیستول محل اتصال اجتناب کنید زیرا در صورت ایجاد لخته احتمال انسداد و نیاز به تعویض فیستول وجود دارد.

- اجازه ندهید از این دست فشارخون گرفته شود.

بیمار عزیز این پمپلت آموزشی اطلاعات کافی رادر مورد دیالیز، مراقبت های مورد نیاز ، نحوه تغذیه و رژیم غذایی در اختیار شما قرار می دهد. لطفا محتوی را با دقت مطالعه کنید.

همودیالیز چیست؟

فرآیندی است که طی آن خون از بدن خارج و به سمت فیلتر مخصوص فرستاده می شود این فیلتر مواد مضرخون را حذف کرده و خون را به بدن بر میگرداند. همودیالیز در نارسایی های حاد و مزمن کلیه استفاده می شود و می تواند به سرعت موجب حذف داروها و سموم بدن شود.

دستیابی به عروق به سه طریق می تواند انجام شود:

فیستول: سرخرگی در ساعد به ورید دوخته می شود.

پیوند: یک سرخرگ و سیاهرگ در دست به یک لوله پلاستیکی U شکل در زیر پوست متصل می شود.

کاتتر ورید مرکزی: یک لوله پلاستیکی (کاتتر) است در زیر پوست از طریق یک ورید در گردن ، قفسه سینه و یا کشاله ران به سمت ورید مرکزی و سپس قلب می رود.

بیماران معمولا در هفته، ۳ دوره درمانی هر بار به مدت ۴-۵ ساعت دارند.